

PROGRAM ROZVOJA OBCE HRANIČNÉ

2016 – 2020

PROGRAM ROZVOJA OBCE HRANIČNÉ 2016 - 2020

Program rozvoja obce Hraničné 2016 – 2020 bol schválený obecným zastupiteľstvom dňa
29.12.2015

Obsah

1. ÚVOD	7
2. ANALYTICKÁ ČASŤ	10
Charakteristika a vymedzenie územia	10
História	10
Inštitucionálne a procesné parametre participácie stakeholderov na tvorbe programu	12
Poslanie PRO	12
2.1 Socioekonomická analýza	13
Rozvojový potenciál	13
Ľudské zdroje	13
Veková štruktúra	14
Vzdelanostná štruktúra obyvateľov	16
Zamestnanosť	16
Ekonomika	17
Rozpočet obce:	17
Finančné zdravie	18
Občianska vybavenosť	18
Bývanie:	18
Podnikateľské subjekty	18
Školstvo	18
Zdravotníctvo a zdravotná starostlivosť	18
Kultúra a šport	18
2.2 Územno-technická analýza	19
Rozvojové osi	19
Dopravná infraštruktúra	20
Cestná doprava	20
Železničná doprava	21
Lodná doprava	21
Letecká doprava	21
Hromadná doprava	21
Statická doprava	22
Pešia doprava	22

PROGRAM ROZVOJA OBCE HRANIČNÉ 2016 - 2020

Cyklistická doprava	22
Technická infraštruktúra	23
Zásobovanie vodou	23
Zásobovanie elektrickou energiou	23
Zásobovanie plynom	23
Odvádzanie odpadových vôd	23
Verejné osvetlenie.....	23
Limity využitia územia	23
2.3 Prírodno-environmentálna analýza.....	24
Ovzdušie	24
Vodné toky a plochy	24
Pôda.....	25
Hluk.....	25
Žiarenie.....	26
Zeleň	26
Geomorfologické členenie	27
Klimatické podmienky	27
Životné prostredie	27
Ochrana prírody a krajiny	28
Limity využitia územia a potenciálne rozvojové plochy	28
Realizované projekty a aktivity v obci Hraničné.....	29
2.4 SWOT analýza	30
Strom problémov	38
2. STRATEGICKÁ ČASŤ.....	40
Opis rozvojovej stratégie.....	40
Vízia	40
3. PROGRAMOVÁ ČASŤ	41
4. REALIZAČNÁ ČASŤ.....	45
Monitorovanie a hodnotenie	46
5. FINANČNÁ ČASŤ.....	49
7. ZÁVER	53
Zoznam dôležitých termínov:	56

Základné identifikačné údaje	
Názov obce	Hraničné
Kraj	Prešovský
Okres	Stará Ľubovňa
Rozloha katastrálneho územia	754 ha
Starosta obce	Mgr. Miroslav Pokrivčák
Kontaktné informácie	
Tel. č.	0918 384 201
E-mail	pokrivcak@hranicne.sk
Webová stránka obce	www.hranicne.sk

Územný plán obce/VÚC schválený:	Nie
Dátum schválenia PRO:	29.12.2015
Dátum platnosti:	2016 - 2020
Verzia:	-
Publikovaný verejne:	Áno

Zámer spracovania PRO	
Názov dokumentu	Program rozvoja obce
Forma spracovania	➤ externými spracovateľmi www.prorozvoj.eu
Riadenie procesu spracovania	➤ starosta obce ➤ externí spracovatelia
Obdobie spracovania	➤ november (2015) – január (2016)
Financovanie spracovania	➤ Celkové náklady na spracovanie dokumentu – 350 EUR

Harmonogram spracovania PRO			
Termín (týždne)	I	II	III
1. Úvod			
2. Analytická časť			
3. Strategická časť			
4. Programová časť			
5. Realizačná časť			
6. Finančná časť			
7. Záver			

Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov			
Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (NSRR)	2020 - 2030	národná	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR
Koncepcia územného rozvoja Slovenska (KURS 2011)	-	národná	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR
Národný rozvojový plán (NDP) SR	2004 - 2006	národná	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR
PHSR Hraničné 2007 - 2013	2013	lokálna	Webová stránka obce

1. ÚVOD

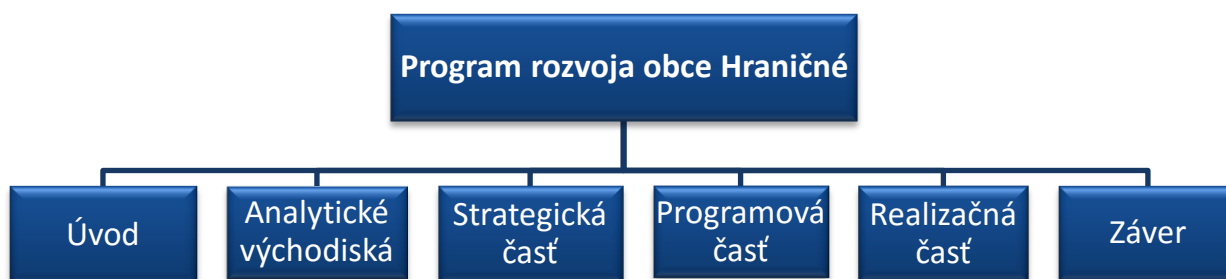
Program rozvoja obce (PRO) je základný strednodobý programový dokument podpory regionálneho rozvoja pre jednotlivé obce. Je vypracovaný na základe zákona **NR SR č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja** v platnom znení. Zákonom **NR SR č. 309/2014 Z.z.** sa mení a dopĺňa tento zákon. Tento dokument je vypracovaný podľa najnovšej platnej metodiky (verzia k 31. júlu 2014), ktorá bola schválená vládou Slovenskej republiky 18. júna 2014 a ktorej úloha je usmerňovať proces tvorby spracovania tohto programového dokumentu.

Vypracovanie programu rozvoja obce je dôležité pre dosiahnutie využitia strategického plánovania na území obce, lepšiu implementáciu rozvojových aktivít a pre zvyšovanie konkurencieschopnosti a efektivity pri čerpaní z fondov Európskej únie v rámci aktuálnych operačných programov. V prípade tvorby tohto programového dokumentu je dôležitá participácia verejnosti v procese tvorby PRO, čím sa zabezpečí spätná väzba a dosiahne sa konsenzu. Participovaním obyvateľov a záujmových skupín sa dosiahne vhodná implementácia rozvojových stratégií, ktoré podporia všeobecnú atraktivitu územia obce. Pri stanovovaní cieľov a rozvojových aktivít je nutné prihliadať na ciele a priority dokumentu Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky.

Základné princípy tvorby programu rozvoja obce:

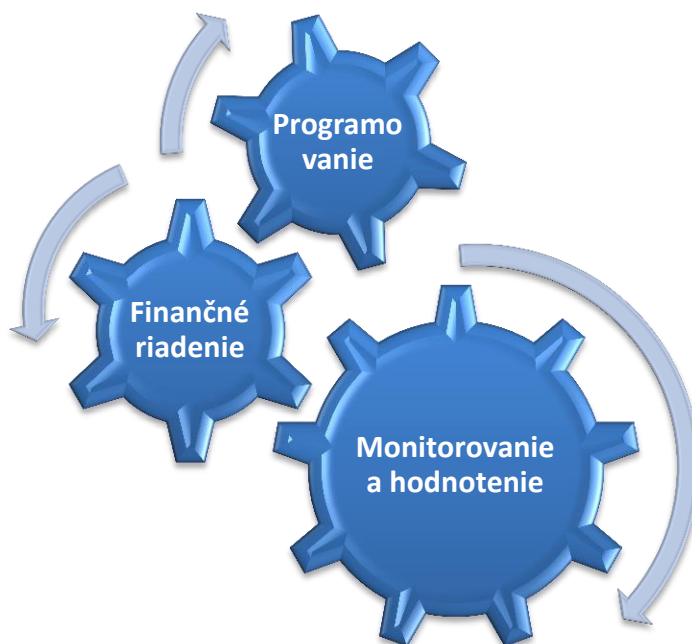
- Založenie na kvalitných a overených dátach
- Komplexná analýza v troch kľúčových oblastiach (socioekonomická, územnotechnická a prírodno-environmentálna)
- Participovanie verejnosti v procese tvorby PRO
- Vytvorenie partnerstva hlavných aktérov územia
- Vyjadrenie vízie a cieľov v konkrétnych stratégiách a rozvojových projektoch obce

Program rozvoja obce sa podľa metodiky tvorby PRO skladá z nasledujúcich kapitol:

Podľa zákona NR SR č. 539 / 2008 je program rozvoja obce (PRO) definovaný ako:

- (1) Strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Národnej stratégii regionálneho rozvoja a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza.
- (2) Vypracovanie programu rozvoja obce zabezpečuje obec pri uplatnení partnerstva.
- (3) Program rozvoja obce, vytvorený v rámci partnerstva, pozostáva z:
 - a) analytickej časti**, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,
 - b) strategickej časti**, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik, určuje hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky, s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,
 - c) programovej časti**, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,
 - d) realizačnej časti**, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov,
 - e) finančnej časti**, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce.
- (4) Aktualizácia programu rozvoja obce sa vypracúva podľa potreby.
- (5) Program rozvoja obce a jeho aktualizáciu schvaľuje obecné zastupiteľstvo.
- (6) Schválenie programu rozvoja obce a príslušnej územnoplánovacej dokumentácie, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis, je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov podľa § 4, ods. 2.

Presný rozsah a obsah dokumentu je definovaný platnou metodikou, ktorá je nástrojom na exaktné vypracovanie programového dokumentu na úrovni obce. Metodika definuje popis tvorby dokumentu, ako aj časový harmonogram jeho prípravy. Popis tvorby programu rozvoja obce a chronológie jeho prípravy:

1. Vedenie samosprávy iniciuje vypracovanie PRO a zostavenie riadiaceho tímu.
2. Riadiaci tím spracuje zámer spracovania PRO.
3. Po prerokovaní s orgánmi samosprávy zastupiteľstvo schváli zámer spracovania PRO.
4. V prípade potreby je nutné, aby samospráva uskutočnila verejnú súťaž na výber spracovateľa SPRO.
5. Samospráva musí informovať verejnosť o začatí procesu spracovania programového dokumentu podľa najefektívnejšieho spôsobu participácie zainteresovanej verejnosti (úradná tabuľa v obci, webová stránka, miestne médiá, obecný rozhlas a iné). Počas celej doby spracovania má byť PRO dostupný pre verejnosť na webovej stránke samosprávy.
6. Samospráva iniciuje zostavenie pracovných skupín, ktorých členmi budú miestni aktéri (odborníci) v daných oblastiach.
7. Samospráva získa partnerstvo (forma spolupráce medzi sociálno-ekonomickými partnermi) subjektov na spracovanie SPRO.
8. Samospráva pripraví podklady k činnosti a zabezpečí spracovanie ex-post hodnotenia.

Pri vypracovávaní programu rozvoja obcí je nutné vychádzať z relevantných zdrojov. Pre obec sú to zdroje na národnej, regionálnej a lokálnej úrovni. Aktuálne východiská z týchto programových dokumentov sú dôležitou súčasťou vypracovania analytickej časti. Dokumenty týkajúce sa riešenia územia sú usporiadané hierarchicky:

Národná stratégia regionálneho rozvoja SR

Koncepcia územného rozvoja Slovenska (KURS 2011)

Národný rozvojový plán SR

2. ANALYTICKÁ ČASŤ

Charakteristika a vymedzenie územia

Severospišská obec Hraničné leží asi 10 km na sever od Starej Ľubovne v Ľubovnianskej vrchovine, v doline potoka Eliášovka a Hraničná, ktorá je ľavostranným prítokom rieky Poprad. Členitý vrchovinný chotár rozkladajúci sa v nadmorskej výške od 500-900m.

História

Obec existovala už v 14. storočí. Prvýkrát sa v listine objavuje pod názvom „Granasztov do roku 1949“ v roku 1342. Možno predpokladať, že bola založená v priebehu prvej polovice 14. storočia na Nemeckom práve, tak ako niektoré susedné obce. Dôležitú úlohu v jej dejinách zaiste zohrávala skutočnosť, že ležala na obchodnej ceste smerujúcej cez Mníšek nad Popradom do Poľska. Doosídlená bola koncom 16. a začiatkom 17. storočia na kopaničiarskom práve. Keďže obec patrila k Ľubovianskému hradnému panstvu, roku 1412 sa ako je súčasť dostala do zálohu poľskému kráľovi. Záloh skončil až roku 1772. Hraničné možno v minulosti zaradiť k stredne veľkým spišským obciam. Napr. roku 1828 tu v 71 domoch žilo 519 obyvateľov. Cez obec od pradávna viedla štátna cesta do Poľska, po nej prechádzali hlavne kupci.

V obci sa dodnes zachovali pôvodné ľudové zrubové stavby. Najväčšou stavebnou pamiatkou je drevený kostol – národná kultúrna pamiatka. Kostol tvorí hlavnú dominantu obce.

Objekt historického kostola v obci:

Zdroj: (www.hranicne.sk , 2015)

Historické fotografie kostola:

Zdroj: (www.hranicne.sk , 2015)

Chrám bol v obci postavený v rokoch 1785 – 1787 z dreva. Bol zasvätený Panne Márii (Nepoškvrnené počatie). Slúžil veriacim rímskokatolíckeho a gréckokatolíckeho vierovyznania. Jeho interiér bol vybavený oltárnou architektúrou a plastikami zo Starej Ľubovne z obdobia gotiky až rokoka. Hranické bolo a je filiálkou rímskokatolíckej fary v Mníšku nad Popradom. Drevený kostolík bol vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku.

Úcta k Panne Márii a patrocíniu chrámu sa odrazili aj v obecnom pečatidle, ktoré si dali predstavitelia obce vyhotoviť už roku 1787.

V oválnom poli pečatidla (22x25mm) sa ako ústredná postava nachádza Panna Mária s palmovou ratolesťou v pravici. Stojí na trávinatej pažiti medzi 6 ružami, v bráne vytvorenej z perál.

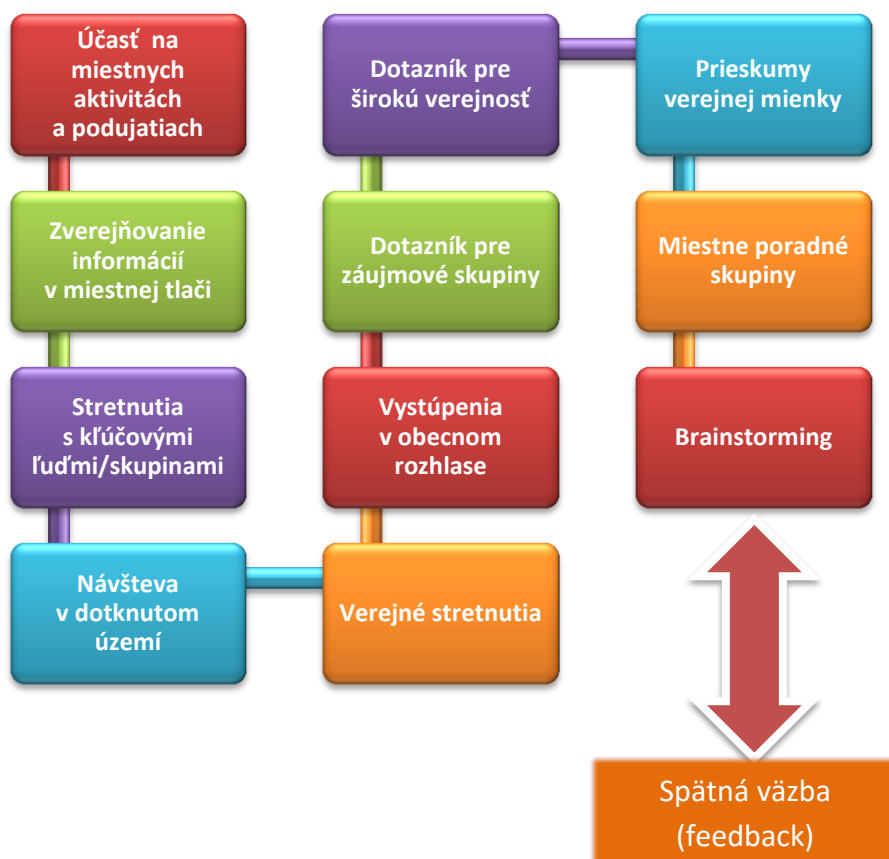
Pre obecný erb bol k dispozícii jedinečný obrazový historický prameň.

Významné osobnosti obce:

- PaedDr. ICLic. Ján Stašák – pôsobí ako prodekan v Podolínci a zároveň cirkevný sudca biskupského úradu,
- Prof. Ing. Ján Pokrivčák PhD. - rodák, pôsobí na katedre ekonomiky na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre,
- Prof. PhDr. Anton Pokrivčák PhD. - rodák, pôsobí na katedre anglistiky a amerikanistiky na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre.

Inštitucionálne a procesné parametre participácie stakeholderov na tvorbe programu

Participatívne metódy v procese tvorby PRO sú dôležitou súčasťou tvorby tohto programového dokumentu. Ich dôležitosť spočíva najmä v získaní spätnej väzby od obyvateľov a všetkých zainteresovaných subjektov, ktorí budú, alebo môžu byť programom rozvoja obce dotknutí. Nižšie uvedená schéma udáva obvyklé spôsoby participácie (zapojenia) verejnosti do prípravného procesu PRO. Výber konkrétnych metód, ktoré odporúčajú spracovatelia dokumentu, podlieha rozhodnutiu starostu (príp. obecného zastupiteľstva).

Poslanie PRO

Poslaním dokumentu PRO je definovanie rozvojových aktivít, potrebných na ďalší rozvoj územia, s prihliadnutím na záujmy a potreby všetkých záujmových skupín a zainteresovaných obyvateľov v území.

2.1 Socioekonomická analýza

Rozvojový potenciál

Rozvojový potenciál obce spočíva v jej geografickej polohe, blízkosti k Poľskej republike a spádového mesta Stará Ľubovňa. Obec sa nachádza na hlavnom dopravnom ťahu na Poľskú republiku.

Samotná obec má stanovené tieto priority:

- riešenie odstraňovania povodňových škôd
- protipovodňové opatrenia
- oprava obecného úradu a kultúrneho domu
- usporiadanie pozemkov obce, občanov
- zlepšovanie životného prostredia i rozvoja v obci
- podpora komplexnej infraštruktúry v obci
- internetizácia obce
- stretnutie rodákov z obce

Ľudské zdroje

Tabuľka č.1: Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 2004 - 2014:

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet obyvateľov	218	222	217	211	211	208	200	195	197	194	192

Zdroj: (Štatistický úrad, 2014)

Tabuľka č.1.1: Historický vývoj obyvateľstva v rokoch 1996 - 2001:

Rok	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Počet obyvateľov	242	240	235	230	230	230

Zdroj: (Štatistický úrad, 2014)

Tabuľka č.2: Počet obyvateľov podľa pohlavia rok 2014:

Pohlavie	Muži	Ženy	Spolu
Počet obyvateľov	101	94	195

Zdroj: (Štatistický úrad, 2014)

Tabuľka č.3: Prirodzený prírastok obyvateľstva v rokoch 2008 - 2014:

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Prirodzený prírastok	-1	-4	-1	-1	-2	-3	0

Zdroj: (Štatistický úrad, 2014)

Tabuľka č.5: Migračné saldo 2008 - 2014:

Rok	2008	2009	2010	2012	2013	2014
Prírastok obyvateľstva sťahovaním	-5	3	3	-2	0	1

Zdroj: (Štatistický úrad, 2014)

Prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva (predstavuje rozdiel živonarodených a zomrelých za dané obdobie) je uvedený v tabuľkách (Tabuľka č.3). Prírastok obyvateľstva predstavuje rozdiel medzi migračným prírastkom a úbytkom.

Veková štruktúra

Veková štruktúra obyvateľstva sa delí do troch kategórií:

- 1) **Predproduktívna:** 0-14 rokov, ktorá je zastúpená ku sledovanému obdobiu v počte 94 obyvateľov.
- 2) **Produktívna:** 15-64 rokov, ktorá tvorí najpočetnejšiu skupinu, spolu 424 obyvateľov.
- 3) **Poproduktívnu:** 64 a viac - predstavuje 43 obyvateľov ku 10.3. 2014.

Tabuľka č.6: Veková štruktúra obyvateľstva rok 2014:

Predproduktívny vek			Produktívny vek			Poproduktívny vek		
Muži	Ženy	Spolu	Muži	Ženy	Spolu	Muži	Ženy	Spolu
11	15	26	72	51	123	12	31	43

Zdroj: (Štatistický úrad, 2014)

Tabuľka č.7: Národnostné zloženie obyvateľov rok 2011:

Národnostné zloženie	Počet obyvateľov
Slovenská národnosť	190
Maďarská národnosť	0
Ukrajinská národnosť	0
Česká národnosť	0
Poľská národnosť	1
Ostatné	0
Nezistené	4

Zdroj: (Štatistický úrad, 2014)

Zobrazenie pomeru národnostného zloženia obyvateľstva:

Tabuľka č.8: Náboženské zloženie obyvateľstva rok 2011:

Náboženské zloženie	Počet obyvateľov
Rímskokatolícke	176
Evanjelická cirkev	0
Gréckokatolícka cirkev	12
Pravoslávna	0
Reformovaná kresťanská cirkev	0
Evanjelická cirkev metodická	0
Iné	0
Bez vyznania	0

Zdroj: (Štatistický úrad, 2014)

Vzdelanostná štruktúra obyvateľov**Tabuľka č.9: Vzdelanostná štruktúra obyvateľov rok 2011:**

Vzdelanostná štruktúra	Počet obyvateľov
Základné	53
Učňovské (bez maturity)	41
Stredné odborné (bez maturity)	18
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	5
Úplné stredné odborné (s maturitou)	21
Úplné stredné všeob.	3
Vyššie odborné	3
Vysokoškolské bakalárske	2
Vysokoškolské mag., Ing., dokt.	4
Bez vzdelania	38
Nezistené	7

Zdroj: (Štatistický úrad, 2014)

Zamestnanosť**Tabuľka č. 10: Ekonomicky aktívne obyvateľstvo rok 2011:**

Ekonomická štruktúra	Obyvateľstvo
Pracujúci okrem dôchodcov	65
Pracujúci dôchodcovia	1
Osoby na materskej dovolenke	0
Osoby na rodičovskej dovolenke	3
Nezamestnaní	9
Osoby v domácnosti	1
Dôchodcovia	52
Iná	4
Nezistené	8
Ekonomicky aktívni	75

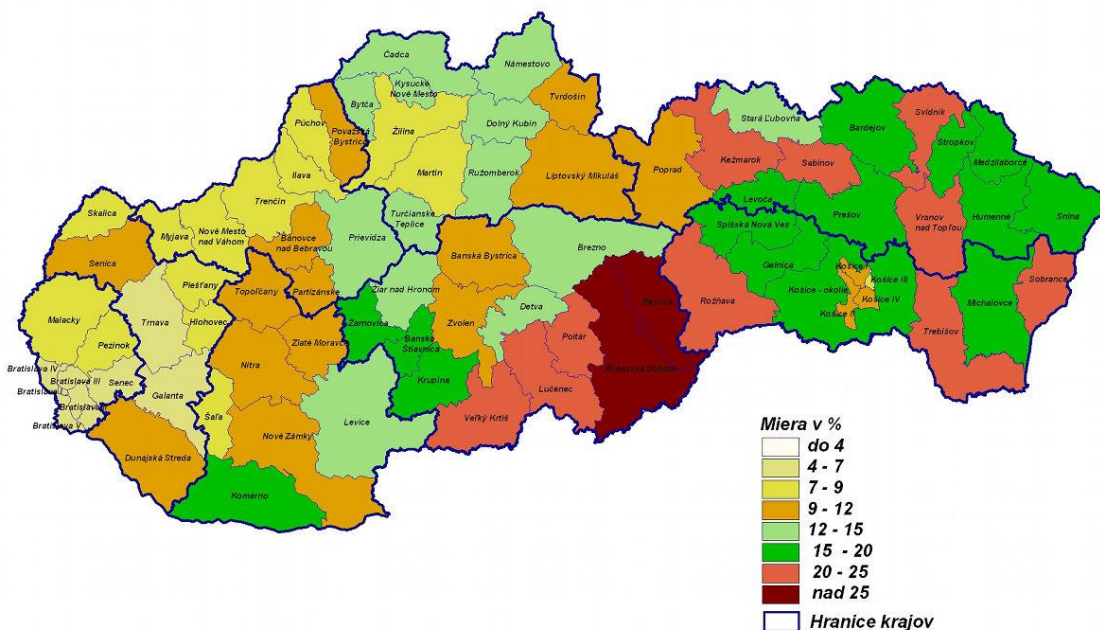
Zdroj: (Štatistický úrad, 2014)

Ekonomika

V obci je v obchodnom registri evidovaných 0 podnikateľských subjektov. (Obchodný register, 2014)

Hlavným faktorom miery nezamestnanosti je nevytváranie pracovných miest a zvýšený podiel obyvateľov UoZ (uchádzačov o zamestnanie) v súvislosti s evidenciou nových absolventov škôl. V súčasnosti prevláda nesúlad medzi štruktúrou nových pracovných miest a štruktúrou UoZ.

Miera evidovanej nezamestnanosti v okresoch SR k 30.09.2014

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Bratislava

Miera evidovanej nezamestnanosti prepočítaná na základe výberových zisťovaní ŠÚ SR a priemernej počtu uchádzačov o zamestnanie v roku 2013. Algoritmus výpočtu stanovilo MPSVR SR

Rozpočet obce:

Tabuľka č.11: Príjmy:

	Príjmy (v eurách)			
Rok	2012	2013	2014	2015
Rozpočet	65 929,72	48 866,99	229 724,2	305 347,14

Zdroj: (Obecný úrad, 2015)

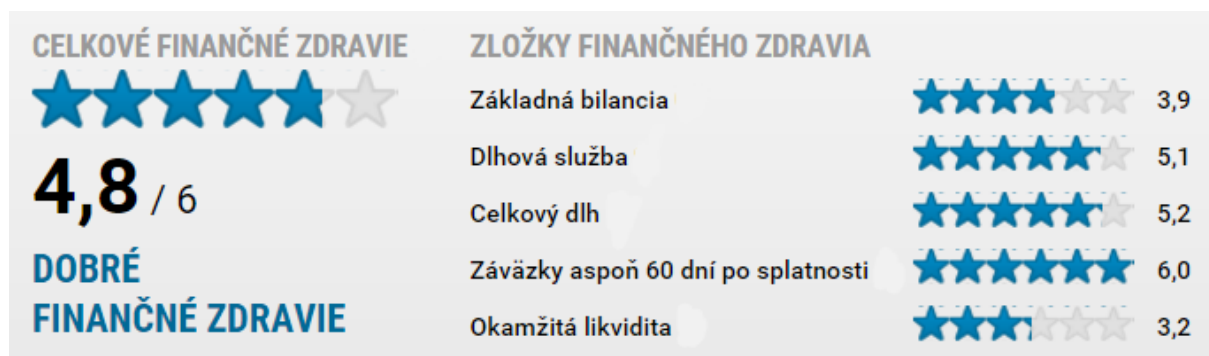
Tabuľka č.12: Výdavky:

	Výdavky (v eurách)			
Rok	2012	2013	2014	2015
Rozpočet	65 591,72	46 378,84	232 092,86	305 343,81

Zdroj: (Obecný úrad, 2015)

Finančné zdravie

Z pohľadu hodnotenia finančného zdravia obcí bola obec hodnotená podľa spoločnosti INEKO v kategórii hospodárenia miest, obcí a VÚC za rok 2014. Obec Hraničné bola hodnotená ako obec s dobrým finančným zdravím. Údaje sú k dispozícii za roky 2011 – 2014. Údaje za rok 2015 v súčasnosti nie sú dostupné.

Občianska vybavenosť

V obci sa nachádza obchod s potravinami, ktorý je lokalizovaný oproti budove obecného úradu. Žiadna iná občianska vybavenosť tu nie je zastúpená. Objekty vyššej občianskej vybavenosti sú umiestnené v okresnom meste Stará Ľubovňa, ktorá sa nachádza neďaleko od obce.

Bývanie:

Tabuľka č.13: Počet domov za rok 2015

Počet domov	Obývané domy
76	56

Podnikateľské subjekty

Podľa obchodného registra, v obci nie sú evidované žiadne podnikateľské subjekty. Obyvatelia väčšinou prevádzkujú vlastné živnosti. V obci funguje odvetvie spracovania dreva.

Školstvo

Materská ani základná škola sa v obci nenachádza, deti navštevujú materskú a základnú školu v Mníšku nad Popradom alebo prípadne v Starej Ľubovni.

Zdravotníctvo a zdravotná starostlivosť

v obci nenachádza zdravotné stredisko zdravotnícka starostlivosť pre občanov je poskytovaná formou primárnej, sekundárnej a následnej zdravotníckej starostlivosti v štátnych a neštátnych zdravotníckych zariadeniach v okresnom meste Stará Ľubovňa, ktoré je od obce vzdialené 10 km.

Kultúra a šport

V budove obecného úradu sa nachádza knižnica, ktorá ma približne 2000 knižných jednotiek. V obci sa nachádza kultúrny dom, ktorý sa využíva na kultúrno-spoločenské a športové akcie (Športový deň obce) , napr. ako schôdze, posedenia, oslavy pre jubilantov, usporadúva sa tu Mikulášska slávnosť alebo turnaj v pinpongu. V obci sa taktiež realizujú kultúrno-spoločenské akcie – športový deň pre deti na miestnom ihrisku, v období jún – júl. Každoročne 8.decembra sa v obci koná Odpustová slávnosť Nepoškvrneného počatia Panny Márie. Jednou z tradícií, ktorá sa každý rok počas

vianočných sviatkov uskutočňuje, je návšteva rodín, prostredníctvom ktorej sa šíri ľudová tradícia Betlehemkári.

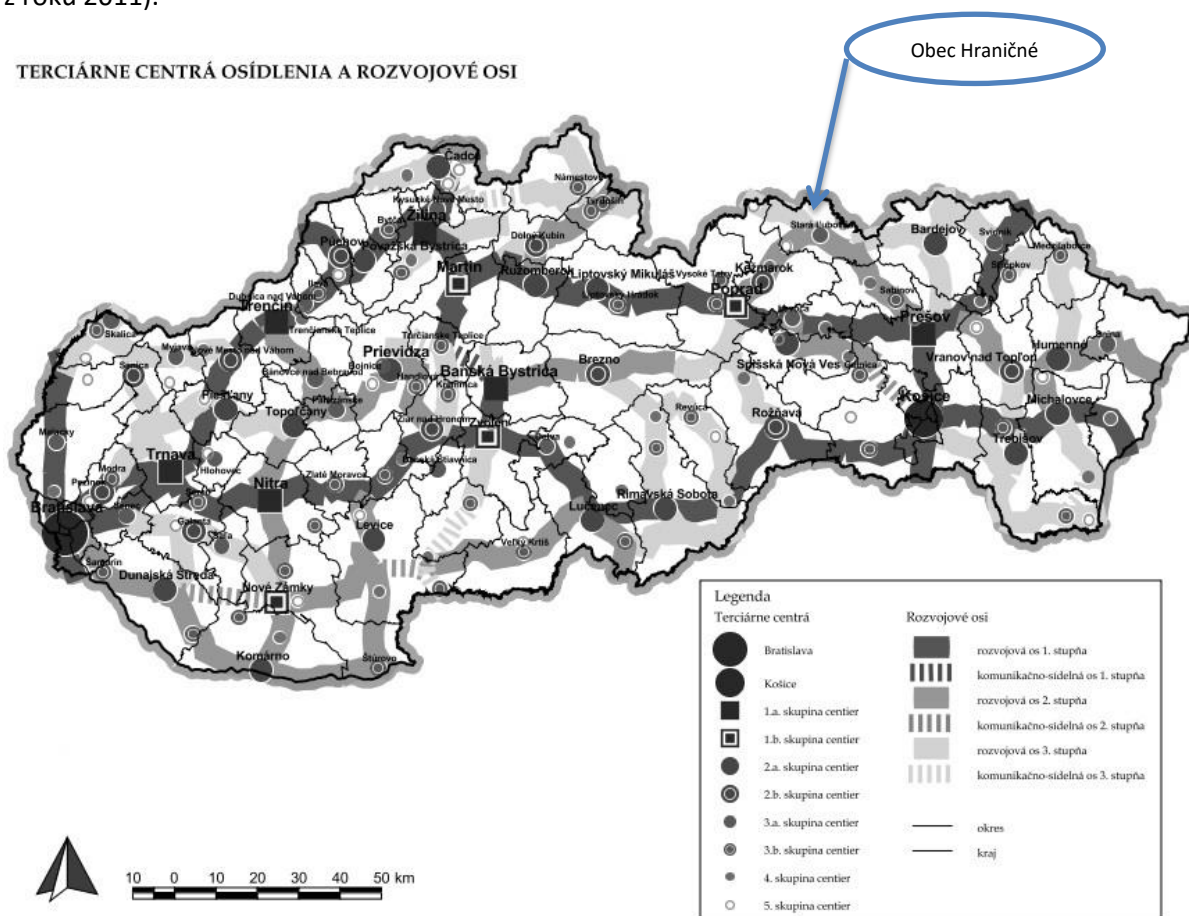
Z pohľadu cestovného ruchu, je významná nová atrakcia v regióne, turistická trasa – Cesta minerálnych prameňov, ktorá spája 12 minerálnych prameňov. Jeden z týchto prameňov sa nachádza priamo v obci Hraničné neďaleko ihriska.

2.2 Územno-technická analýza

Rozvojové osi

Rozvojová os je pomyselná línia, ktorá definuje smerovanie rozvoja územia. Táto os je definovaná v strategickom dokumente Konceptia územného rozvoja Slovenska (KURS 2001, s aktualizáciou z roku 2011).

TERCIÁRNE CENTRÁ OSÍDLENIA A ROZVOJOVÉ OSI

Obec Hraničné leží v blízkosti rozvojovej osi III. stupňa, ktorá smeruje od okresného mesta Stará Ľubovňa (3.a skupina centier) k Poľským hraniciam.

Rozvojová os III. stupňa je definovaná ako os, prepájajúca stredné centrá a ťažiská osídlenia tretej úrovne s ostatnými centrami osídlenia druhej skupiny.

Dopravná infraštruktúra

Cestná doprava

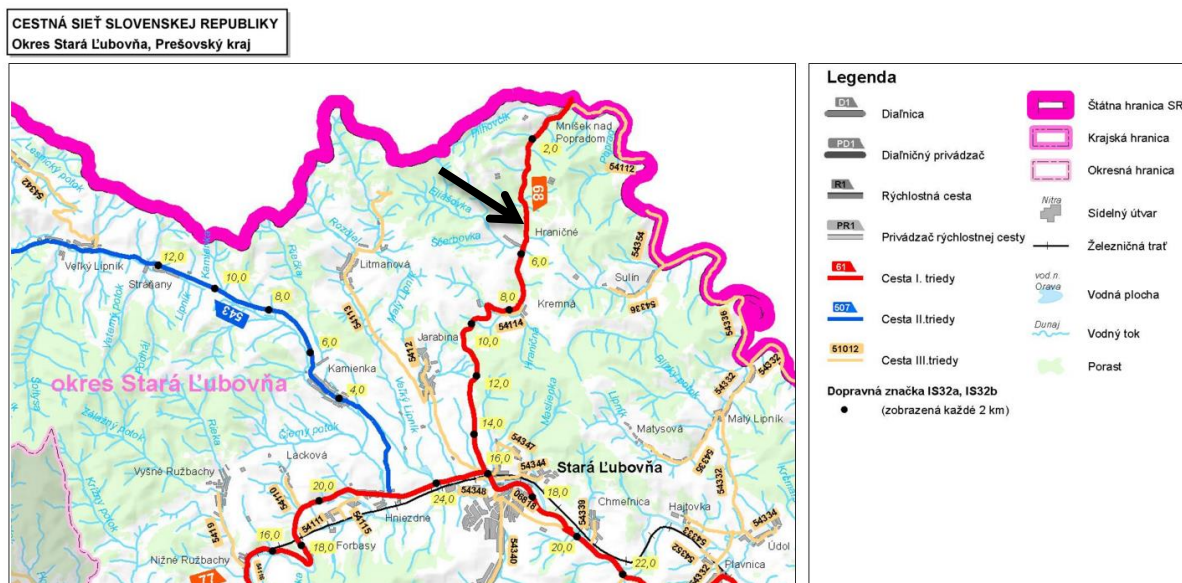
Obcou prechádza významná cestná komunikácia I. triedy č. 68, ktorá spája mesto Stará Ľubovňa s hranicou s Poľskou republikou a následne vedie do obce Nový Sacz.

Cestnú dopravnú sieť obce tvoria:

- cesta 1. triedy – dĺžka 1,5 km v správe SSC
- miestne komunikácie – 3,0 km /vlastník obec/
- chodníky – 0,24 km

V súčasnosti je potrebná rekonštrukcia niektorých miestnych komunikácií, nakoľko sú z hľadiska kvality nevyhovujúce.

Cestné komunikácie v obci z pohľadu širších vzťahov (Informačný grafický podklad cestnej siete Slovenskej republiky v okrese k 1.1.2015):

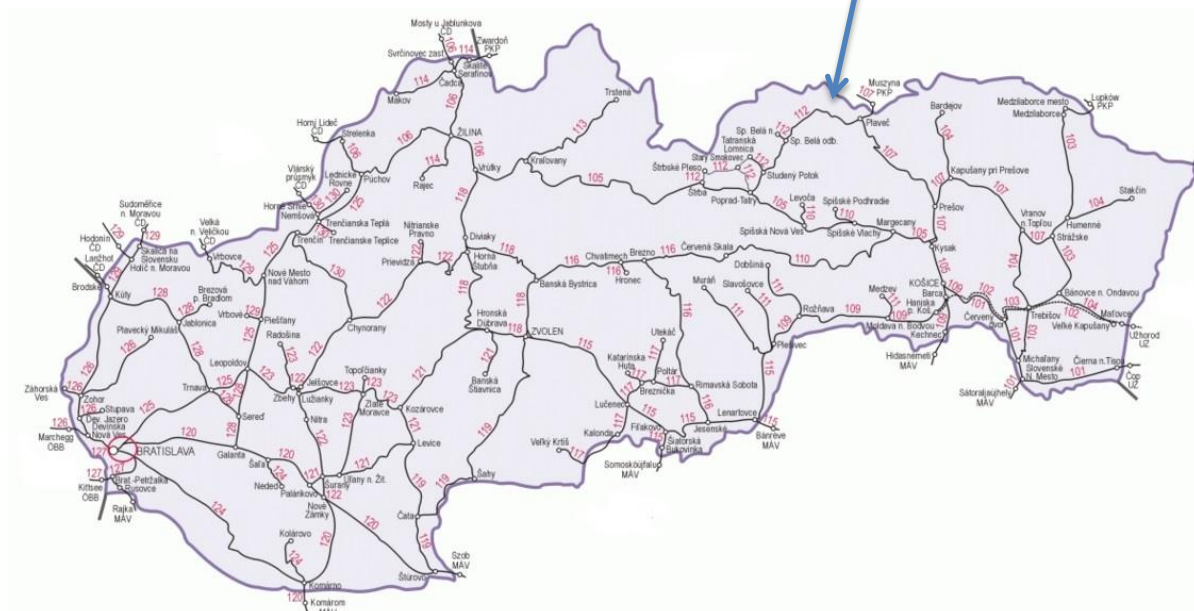
Stav cestnej siete k 1.1.2015

Zdroj: (Slovenská správa ciest, 2015)

Železničná doprava

Obcou neprechádza žiadna trasa železničnej dopravy. Najbližšia zastávka železničnej dopravy je v katastrálnom území obce Stará Ľubovňa.

Mapa železničnej siete Slovenskej republiky:

Zdroj: (Železnice Slovenskej Republiky, 2013)

Lodná doprava

V katastrálnom území obce sa nenachádza žiadny vodný tok, na ktorom by bolo možné prevádzkovať nákladnú alebo osobnú lodnú prepravu.

Letecká doprava

V katastrálnom území sa nenachádza žiadne letisko. V okolí obce sa nenachádza letisko, ktorého ochranné pásmo by zasahovalo do územia obce.

Hromadná doprava

V obci sa nachádza zastávka hromadnej dopravy. Dopravu do obce zabezpečuje autobusová spoločnosť BUS KARPATY spol, s. r. o. Frekvencia spojov do okresného mesta je vyhovujúca. Celková dĺžka trasy je 11 kilometrov čo predstavuje z časového hľadiska približne 15 minút.

Krytá zastávka hromadnej dopravy v intraviláne obce:

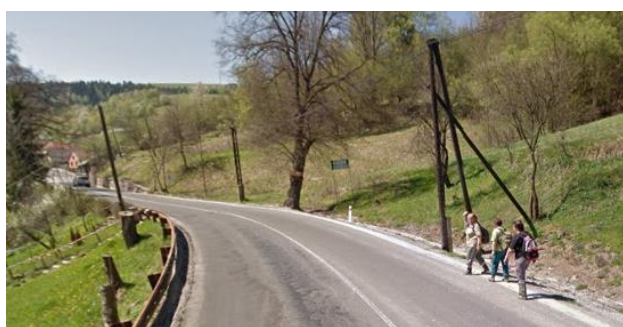
Statická doprava

Obec nemá vybudované parkovisko pre verejnosť. Obyvatelia majú riešené parkovanie vo vnútri pozemku rodinného domu alebo na príľahlej cestnej komunikácii.

Pešia doprava

Obec nemá vybudované pešie komunikácie na viacerých úsekoch. Najväčším problémom z hľadiska bezpečnosti a segregácie pešej a automobilovej dopravy je absencia peších komunikácií na hlavnom dopravnom ťahu - I. triedy č. 68. Obyvatelia sú nútení využívať príľahlú cestnú komunikáciu, čo môže zvyšovať riziko kolízie pešej a automobilovej dopravy. Odporúča sa dobudovať pešiu komunikáciu minimálne na tomto úseku, kde je z hľadiska frekvencie dopravy, najväčšie riziko ohrozenia chodcov ale aj automobilov.

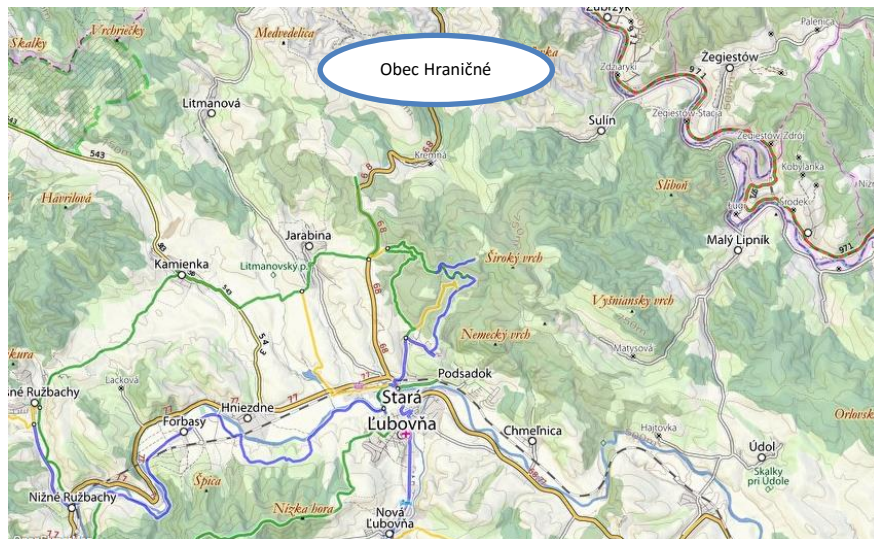
Absencia chodníkov v obci:

Cyklistická doprava

Obec nemá vybudované cyklotrasy. Najbližšie cyklotrasy sú lokalizované v okolí mesta Stará Ľubovňa.

Cyklistické trasy v okolí obce:

Technická infraštruktúra

Zásobovanie vodou

v obci sú vybudované skupinové vodovody, na ktoré je napojených 95% domácností. Na systém zásobovania pitnou vodou je napojená väčšina nehnuteľností v obci, vrátane občianskej vybavenosti a iných odberateľov. Ostatní majú zásobovanie z vlastných studní.

Zásobovanie elektrickou energiou

Zásobovanie elektrickou energiou je riešené pomocou elektrického vedenia vzdušného. V obci sa nachádza jeden transformátor, ktorý zásobuje obec elektrickou energiou z VN vedenia napájaného z ES 110/22kV.

Zásobovanie plynom

Obec Hraničné nie je splynofikovaná – vykurovanie v obci je riešené pomocou tuhých palív - drevoplyn /uhlie, drevo a podobne. Vykurovanie elektrickou energiou v obci nie je využívané, nakoľko sa jedná o nákladný spôsob vykurovania.

Odvádzanie odpadových vôd

Obec Hraničné nemá vybudované kanalizačné siete. Obyvatelia majú odvádzanie odpadových vôd riešené individuálne. Odvádzanie splaškov je riešené pomocou domových žúmp. Obec nemá vybudovanú ani vlastnú ČOV.

Verejné osvetlenie

Obec má vybudované verejné osvetlenie, ktoré sa nachádza na zdieľaných stĺpoch elektrického vedenia vzdušného.

Limity využitia územia

Limitmi využitia územia sa rozumejú regulatívy, ktoré vychádzajú z platnej územnoplánovacej dokumentácie na úrovni obce, ale aj regulatívy, ktoré vychádzajú z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie. V prípade obce Hraničné je to ÚPD VÚC Prešov.

2.3 Prírodno-environmentálna analýza

Ovzdušie

Obec sa nenachádza v oblasti, kde by bola vysoká miera znečistenia ovzdušia.

Zaťaženie územia Slovenska základnými znečisťujúcimi látkami

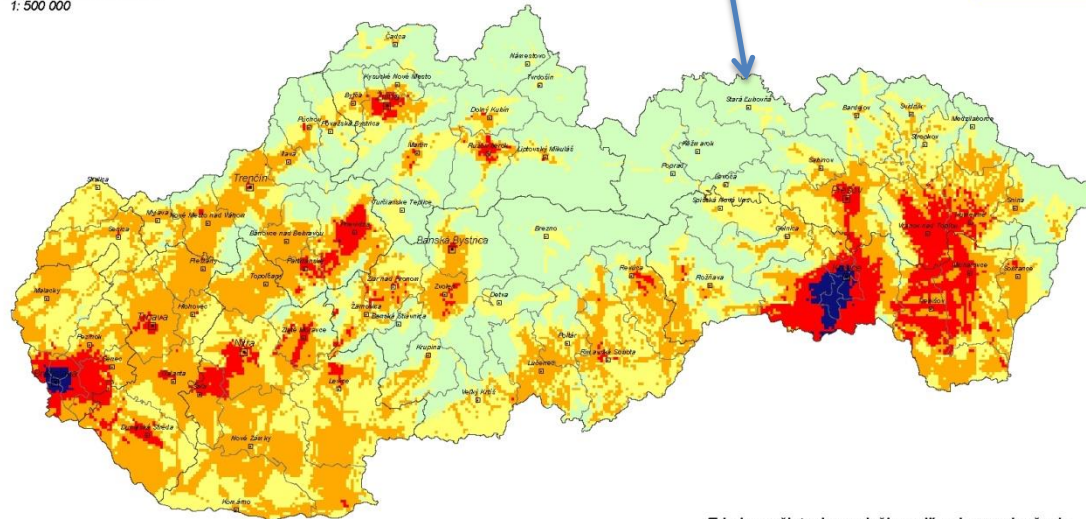
Environmental load of the territory of Slovakia by basic air pollutants

Zdroj dát: Priestorová syntéza máp "Ovzdušie" č. 1.1, 1.2, 1.3, 1.4

Spracoval: SAŽP - CER Košice, 2004

Základný mapový podklad:

1: 500 000

Triedy znečistenia ovzdušia podľa miery prekročenia nadhraničných hodnôt koncentrácií (NHK)
Air pollution classes according to the degree of concentration limits (CL) exceeding

- 1 - minimálne znečistenie (nevyskytuje sa v NHK žiadna látka)
- 2 - mierne znečistenie (vyskytuje sa v NHK 1 látka)
- 3 - stredné znečistenie (vyskytujú sa v NHK 2 látky)
- 4 - zvýšené znečistenie (vyskytujú sa v NHK 3 látky)
- 5 - silné znečistenie (vyskytujú sa v NHK 4 látky)

Mapa predstavuje priestorovú syntézu plôch rozloženia koncentrácií základných znečisťujúcich látok (SO_2 , PM_{10} , NO_2 a CO). Hraničná hodnota zohľadňovaných reálnych koncentrácií pre grafický výstup (výsledná mapa s 5 triedami znečistenia ovzdušia) bola pre SO_2 od $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$, PM_{10} od $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$, NO_2 od $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ a CO od $600 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

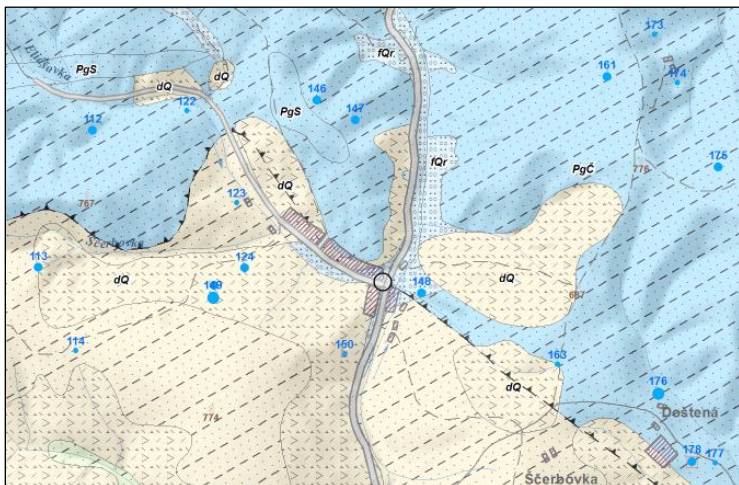
Vodné toky a plochy

Obcou pretekajú dva vodné toky:

- Vodný tok Eliášovka
- Vodný tok Hraničná

Je potrebné dbať na priechodnosť existujúcich vodných tokov. Realizácia protipovodňových úprav, ktorá sa v súčasnosti vyžaduje pomôže predísť negatívnym dopadom v prípade zvýšenia vodnej hladiny pretekajúcich potokov cez obec Hraničné.

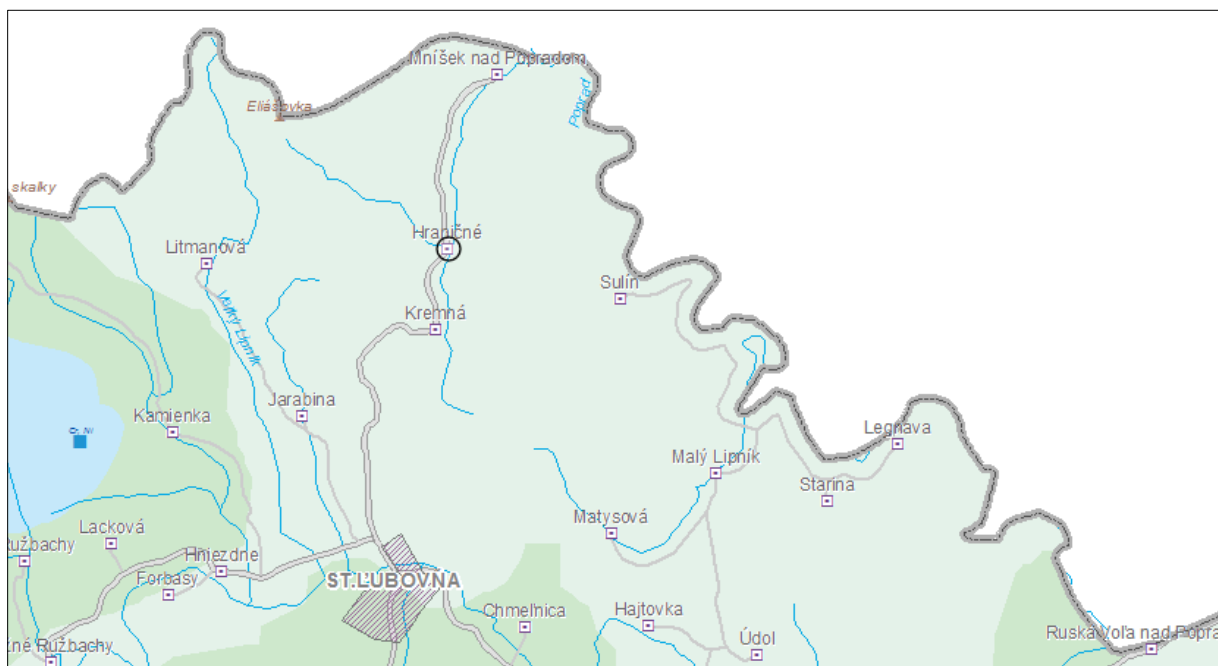
Hydrogeologická mapa SR:

Pôda

Obec Hraníčné sa nachádza v území s relatívne čistou pôdou. Katastrálne územie obce je prevažne zastúpené lesnými pozemkami, ktoré nie sú vhodné na poľnohospodárske účely.

Mapa kontaminácie pôdy v SR:

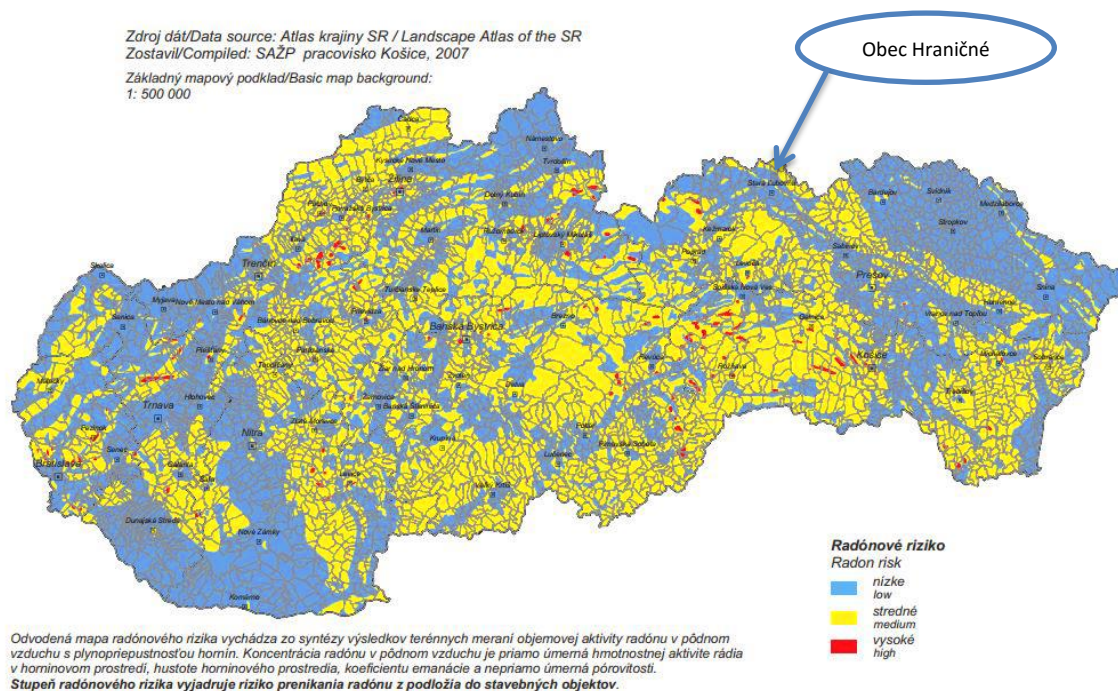
Hluk

V obci nie je zdroj, ktorý by spôsoboval nadmerné hlukové zaťaženie. Mierne zvýšenie hluku je zaznamenané v časoch zvýšenej frekvencie tranzitnej dopravy.

Žiarenie

Obec sa nachádza v území s nízkou mierou radónového žiarenia.

Mapa radónového žiarenia:

Zeleň

Obec sa nachádza v obklopení lesnými územiami. Samotná zeleň v intraviláne obce nie je udržiavaná no keďže sa jedná o rurálnu oblasť s vysokou mierou lesných území v okolí obce, nie je potrebné, aby sa v obci vysádzala zeleň.

Geomorfologické členenie

Tabuľka geomorfologického členenia SR

Sústava	Alpsko-himalájska
Podsústava	Panonská panva
Provincia	Západopanonská panva
Subprovincia	Vonkajšie západné Karpaty
Oblasť	Východné Beskydy
Celok	Lubovnianska vrchovina

Klimatické podmienky

Obec Hraničné patrí do miernej teplej oblasti, mierne vlhkej so studenou zimou. Priemerná teplota vzduchu je v januári -5°C , najvyššia je v júli $+26^{\circ}\text{C}$. priemerná ročná teplota vzduchu dosahuje $+8^{\circ}\text{C}$. Priemerný počet chladných dní je 50 a priemerný počet letných dní v roku je cca 40.

Ročný priemerný úhrn zrážok je 700mm.

Priemerný počet dní snežením je v tejto oblasti 50.

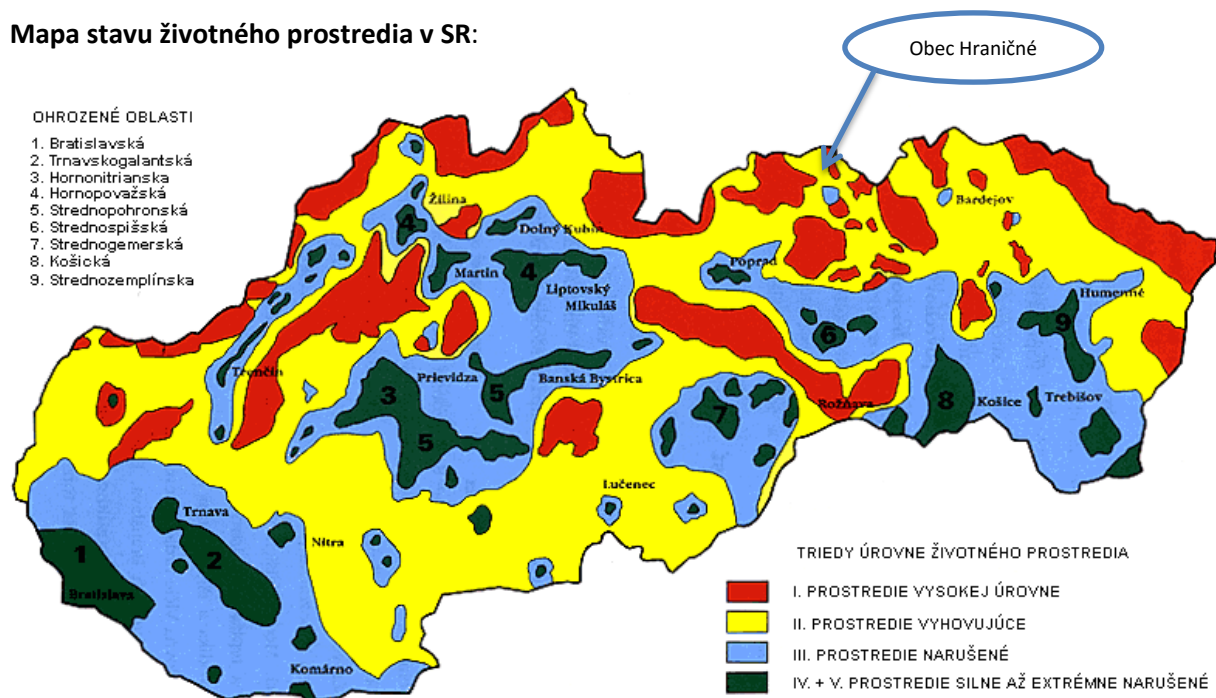
Priemerné maximum snehovej pokrývky dosahuje 40cm.

Priemerné trvanie slnečného svitu je 2200 h v roku.

Životné prostredie

Obec sa nachádza v oblasti flyšového pásma. Čergovské a magurské súvrstvie: stredno- a hrubovrstvovité pieskovce s muskovitom a drobnozrnné zlepenice s polohami ílovcov/kalovcov (spodný až stredný eocén). Malcovské súvrstvie: vápnité ílovce, jemnozrnné pieskovce a drobové pieskovce (vrchný eocén - spodný oligocén)

Mapa stavu životného prostredia v SR:

Ochrana prírody a krajiny

V rámci ochrany prírody a krajiny je potrebné dbať predovšetkým na ochranu 3 základných zložiek: vody, ovzdušia a samotnej prírody a krajiny. Starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových a podzemných vôd, vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie. Na ochranu ovzdušia slúži zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia, ktorý upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania. Základným právnym predpisom na ochranu prírody je zákon 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Limity využitia územia a potenciálne rozvojové plochy

Limity využitia územia sú definované v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 a vyhláškou Ministerstva ŽP SR č. 24/2003, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny.

Potenciálne rozvojové plochy sú územia, ktoré je možné využiť na rozvoj takých činností, ktoré sú v súlade so zákonom o ochrane prírody a krajiny a nenarušia ráz a charakter obce. Sú to plochy tvorené poľnohospodárskou pôdou, lúkami a pasienkami v extraviláne obce, ktoré nespádajú do limitov využitia územia.

PROGRAM ROZVOJA OBCE HRANIČNÉ 2016 - 2020

Realizované projekty a aktivity v obci Hraničné

Obec v minulosti podávala niekoľko žiadostí o NFP na rozvoj obce.

	Názov programu/fondu	Suma	Názov projektu
Podané	PRV(Program rozvoja vidieka	71500€	Miestne komunikácie v obci Hraničné
	Úrad vlády	92700€	Program revitalizácie krajiny
	Environmentálny fond	150000€	Protipovodňové úpravy
	Ministerstvo pôdohospodárstva - ROP	224500€	Regenerácia centra obce Hraničné
Schválené	PRV	71500€	Miestne komunikácie v obci Hraničné
	Úrad vlády	92700€	Program revitalizácie krajiny
	Environmentálny fond	150000€	Protipovodňové úpravy
	Ministerstvo pôdohospodárstva - ROP	224500€	Regenerácia centra obce Hraničné
Zrealizované	PRV	71500€	Miestne komunikácie v obci Hraničné
	Úrad vlády	92700€	Program revitalizácie krajiny
	Environmentálny fond	150000€	Protipovodňové úpravy
	Ministerstvo pôdohospodárstva - ROP	224500€	Regenerácia centra obce Hraničné

2.4 SWOT analýza

Úlohou SWOT analýzy ako základného nástroja, slúžiaceho na vyhodnotenie stavu a určenie rozvojových príležitostí pre obec, je SWOT analýza. Pre lepšiu prehľadnosť boli zhotovené 3 SWOT analýzy, ktoré definujú jednotlivé silné a slabé stránky, ako aj príležitosti a ohrozenia, v 3 základných oblastiach: socioekonomickej, územno-technickej a prírodno-environmentálnej. Do jednotlivých kvadrantov boli vybrané tie aspekty, ktoré sú považované za kľúčové z jednotlivých analýz.

Na základe jednotlivých parciálnych analýz v 3 kľúčových oblastiach bola vyhotovená výsledná SWOT analýza, ktorá sumarizuje poznatky všetky zozbierané údaje.

SWOT analýza analýza	
Silné stránky (strenghts)	Slabé stránky (weaknesses)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dobrá poloha obce 2. Dopravná dostupnosť (Poľsko, Stará Ľubovňa) 3. Poľnohospodárstvo 4. Dostupnosť do spádového mesta 5. Historický potenciál obce 6. Zdroje pitnej vody 7. Pokrytie televíznym a rozhlasovým signálom 8. Prírodné prostredie 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nedostatok financií na realizáciu rozvojových aktivít 2. Odliv ekonomicky aktívneho obyvateľstva 3. Nedostatočná úroveň dostupnosti internetovej siete 4. Slabá propagácia obce v oblasti CR 5. Nedostatočná protipovodňová ochrana územia 6. Kvalita služieb v oblasti cestovného ruchu 7. Absencia cyklotrás v území
Príležitosti (oportunities)	Ohrozenia (threats)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Čerpať fondy EÚ na rozvojové aktivity 2. Rozvoj cezhraničnej spolupráce 3. Využívanie obnoviteľných zdrojov energie 4. Usporiadávanie tradičných akcií v obci 5. Prírodný potenciál 6. Rekonštrukcia miestnych komunikácií 7. Modernizácia objektu multifunkčného ihriska 8. Úprava vodného toku pred povodňami 9. Vytváranie cezhraničných partnerstiev 10. Propagácia obce 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nedostatok pracovných príležitostí 2. Zhoršujúca sa ekonomická situácia 3. Znižovanie kúpyschopnosti obyvateľov 4. Vysoký podiel tranzitnej dopravy prechádzajúcej obcou 5. Stagnácia cezhraničnej spolupráce 6. Zhoršovanie stavu ŽP 7. Strata atraktivity územia 8. Tvorba nelegálnych skládok odpadu 9. Nedostatočné protipovodňové opatrenia

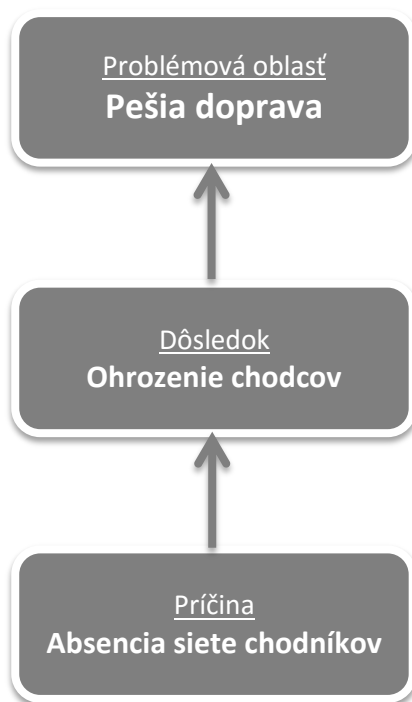
Strom problémov

Strom problémov slúži na analýzu hlavných problémových oblastí, ktoré by mala obec riešiť. V obci boli identifikované 2 hlavné problémové oblasti. V nižšie uvedených schémach je možné vidieť príčiny a ich dôsledky, ktoré sú súčasťou danej problémovej oblasti.

Problémová oblasť: Pešia doprava

Prvou problémovou oblasťou je oblasť pešej dopravy, resp. pešej infraštruktúry. Príčinou problému, ktorého dôsledkom je znížená bezpečnosť chodcov, je absencia chodníkov na viacerých dôležitých miestach v obci. Tým pádom sú obyvatelia nútení využívať na pohyb cestné komunikácie. Na miestach, kde chodníky absentujú, sa odporúča umiestniť výrazné informačné tabule o možnom pohybe chodcov po vozovke. Pozitívne je, že obec rieši výstavbu chodníkov v aktuálnej rozvojovej stratégii, čím bude tento problém eliminovaný.

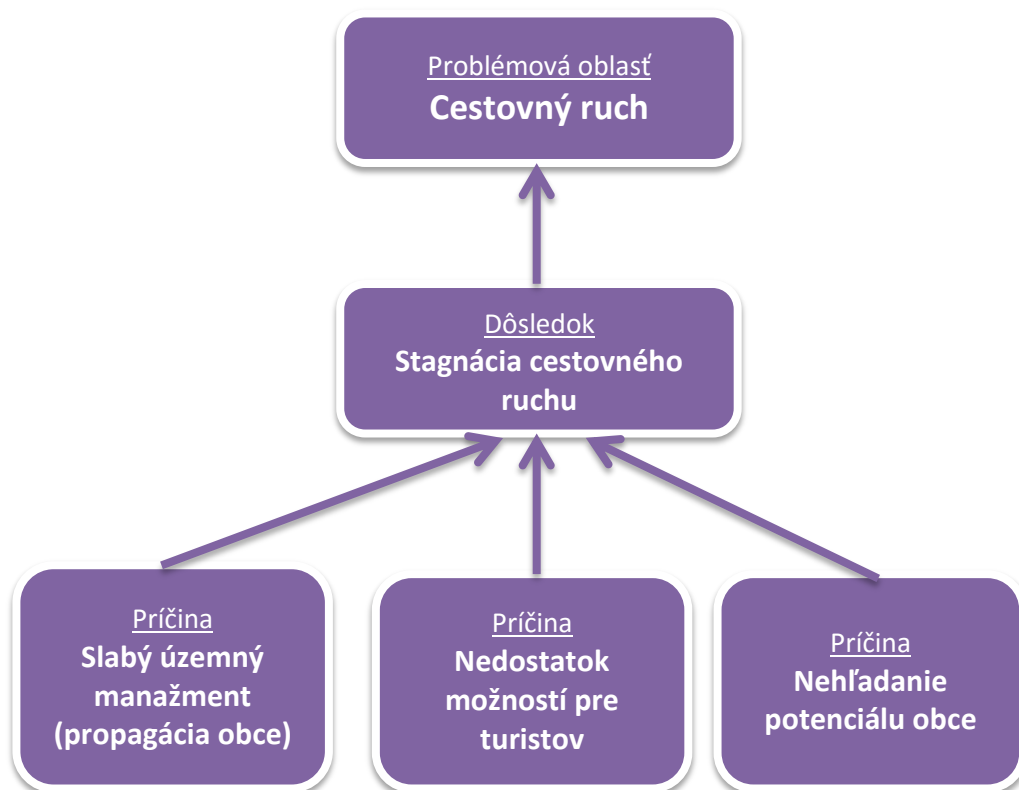
Schéma č. 1

Problémová oblasť: Cestovný ruch

Druhým problémom je stagnácia cestovného ruchu. Obec sa navonok nijakým spôsobom výrazne nepropaguje, čím stráca možnosť dať o sebe vedieť širšiemu okoliu. Hoci ide o malú obec, môže sa zamerať na niečo špeciálne, v čom by bola jedinečná (agroturistika, biofarma, areál športov a pod.), príp. sa spojiť s okolitými obcami a spoločne vytvoriť stratégiu územného manažmentu. Momentálnym problémom je najmä nedostatok bežných možností pre turistov a návštevníkov, ako sú napr. možnosti športu a rekreácie, čo sa však aktuálne rieši v rozvojových projektoch. Zároveň je to už spomínané nesnaženie sa nájsť to, v čom by mohla byť obec jedinečná.

Schéma č. 2

2. STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určuje hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia.

Opis rozvojovej stratégie

Rozvojová stratégia je spravená do hierarchicky štruktúry cieľov, priorít, opatrení a aktivít. Na začiatku bol definovaný špecifický strategický cieľ dlhodobý, ktorý sa určuje na celé programové obdobie, teda s výhľadom min. na 5 rokov. V nadväznosti na tento cieľ boli definované 4 krátkodobé ciele, ktoré obsahujú priority a opatrenia, ktoré ich bližšie špecifikujú. Najdôležitejšou časťou sú aktivity, teda konkrétne projektové zámery, realizáciou ktorých bude zároveň splnený hlavný dlhodobý strategický cieľ.

Vízia

Konkurencieschopná a všestranne rozvinutá obec s rozvinutou infraštruktúrou, s vysokou vzdelanostnou úrovňou, flexibilná a schopná využívať všetky zdroje /prírodné, kultúrne, historické, ľudské, hospodárske a finančné/ pri zachovaní prírodných a kultúrnych hodnôt a pamiatok regiónu.

3. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová (plánovacia) časť obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, t. j. obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej politike minimálne na úroveň opatrení a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami projektov.

Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí

Opatrenie	Projekt/Aktivita	Prioritná oblasť/oblasť
Miestne komunikácie	Rekonštrukcia miestnych komunikácií	Doprava
Ochrana pred povodňami	Protipovodňové úpravy vodného toku	Vodné toky a plochy
Energetická náročnosť budov	Zlepšovanie miestnych základných služieb a zníženie energetickej náročnosti verejných budov	Verejné budovy
Multifunkčné ihrisko	Modernizácia viacúčelového športového ihriska	Šport

Zoznam ukazovateľov cieľov/prioritných oblastí PHSR

Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota/Rok	Cieľová hodnota/Rok
					2015	2020
Priorita: Dopravná infraštruktúra						
Opatrenie/Aktivita: Miestne komunikácie						
Indikátor výsledku	1. Rekonštrukcia miestnych komunikácií	Ukazovateľ výstupu	Obec Hraničné	dĺžka	-	Vyhovujúci stav cestných komunikácií

Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota/Rok	Cieľová hodnota/Rok
					2015	2020
Priorita: Vodné toky a plochy						
Opatrenie/Aktivita: Ochrana pred povodňami						
Indikátor výsledku	1. Priechodnosť vodného toku	Ukazovateľ výstupu	Obec Hraničné	Dĺžka úseku	-	Vyhovujúci stav vodného toku

Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota/Rok	Cieľová hodnota/Rok
					2015	2020
Priorita: Verejné budovy						
Opatrenie/Aktivita: Energetická náročnosť budov						
Indikátor výsledku	1. Rekonštrukcia verejných budov v obci 2. Zateplenie budov	Ukazovateľ výstupu	Obec Hraničné	plocha	-	Vyhovujúci stav budov z hľadiska energetickej náročnosti

Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota/Rok	Cieľová hodnota/Rok
					2015	2020
Priorita: Šport						
Opatrenie/Aktivita: Multifunkčné ihrisko						
Indikátor výsledku	1. Multifunkčné ihrisko	Ukazovateľ výstupu	Obec Hraničné	Plocha, ks	-	Multifunkčné ihrisko

Formulár pre prípravu projektov

Základné údaje o projektovom zámere č. 1	
Názov projektu	<i>Rekonštrukcia miestnych komunikácií</i>
Garant	Obec Hraničné
Kontaktná osoba garanta	Starosta obce
Partneri garanta (spolupráca s ...)	Dodávatelia jednotlivých zákaziek a ostatné dotknuté subjekty (môžu byť priebežne doplňané)
Začatie a ukončenie projektu (od do)	2018 - 2019
Stav projektu pred realizáciou	V oblasti dopravnej infraštruktúry je potrebné vykonať rozsiahlu rekonštrukciu miestnych komunikácií v obci
Cieľ projektu	Skvalitnenie jednotlivých miestnych komunikácií
Výstupy	Kvalitatívne vyhovujúce cestné komunikácie
Užívatelia	Obyvatelia obce, všetci účastníci cestnej premávky
Indikátory monitoringu	Definované v jednotlivých projektových zámeroch
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Predrazenie projektu, neschválenie žiadosti o dotácie
Poznámky	

Základné údaje o projektovom zámere č. 2	
Názov projektu	<i>Protipovodňové úpravy vodného toku</i>
Garant	Obec Hraničné
Kontaktná osoba garanta	Starosta obce
Partneri garanta (spolupráca s ...)	Dodávatelia jednotlivých zákaziek a ostatné dotknuté subjekty (môžu byť priebežne doplňané)
Začatie a ukončenie projektu (od do)	2016 - 2017
Stav projektu pred realizáciou	V súčasnosti sú protipovodňové úpravy vodných tokov v obci nevyhovujúce. Je potrebné dbať na zvýšenie ochrany pred prípadnou záplavovou činnosťou úpravami vodného toku, ktorý prechádza obcou
Cieľ projektu	Priechodný a bezpečný vodný tok prechádzajúci obcou
Výstupy	Ochrana pred povodňami
Užívatelia	Obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	Definované v jednotlivých projektových zámeroch
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Predrazenie projektu, neschválenie žiadosti o dotácie, nekvalitné vyhotovenie diela
Poznámky	

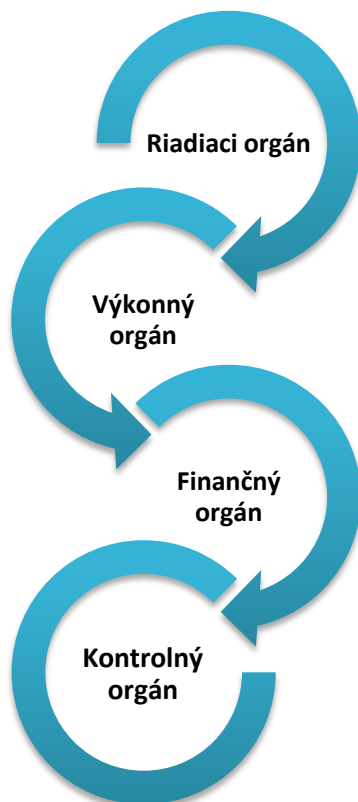
Základné údaje o projektovom zámere č. 3	
Názov projektu	<i>Zlepšovanie miestnych základných služieb a zníženie energetickej náročnosti verejných budov</i>
Garant	Obec Hraničné
Kontaktná osoba garanta	Starosta obce
Partneri garanta (spolupráca s ...)	Dodávatelia jednotlivých zákaziek a ostatné dotknuté subjekty (môžu byť priebežne dopĺňané)
Začatie a ukončenie projektu (od do)	2017 - 2018
Stav projektu pred realizáciou	Verejné budovy v obci – obecný úrad a kultúrny dom majú vonkajšiu fasádu nevyhovujúcu z hľadiska energetickej úspory. Na zníženie energetickej náročnosti a finančnej náročnosti v zimných mesiacoch je potrebné vykonať modernizáciu fasád verejných budov (zateplenie)
Cieľ projektu	Zníženie energetickej náročnosti
Výstupy	Energetická a finančná úspora
Užívatelia	Samospráva, obyvatelia
Indikátory monitoringu	Definované v jednotlivých projektových zámeroch
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Predrazenie projektu, neschválenie žiadosti o dotácie
Poznámky	

Základné údaje o projektovom zámere č. 4	
Názov projektu	<i>Modernizácia viacúčelového športového ihriska</i>
Garant	Obec Hraničné
Kontaktná osoba garanta	Starosta obce
Partneri garanta (spolupráca s ...)	Dodávatelia jednotlivých zákaziek a ostatné dotknuté subjekty (môžu byť priebežne dopĺňané)
Začatie a ukončenie projektu (od do)	2016 - 2016
Stav projektu pred realizáciou	V obci sa nachádza multifunkčné ihrisko. Jeho súčasný stav nie je vyhovujúci a modernizácia zvýši celkovú atraktivitu objektu
Cieľ projektu	Modernizácia multifunkčného ihriska
Výstupy	Zvýšenie celkovej atraktivity a dostupnosti objektu
Užívatelia	Samospráva, obyvatelia
Indikátory monitoringu	Definované v jednotlivých projektových zámeroch
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Predrazenie projektu, neschválenie žiadosti o dotácie
Poznámky	

4. REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie rozvojových aktivít strategického dokumentu. Ďalšou kapitolou realizačnej časti je systém monitorovania a hodnotenia, ktorý napomáha zisťovať proces napĺňania jednotlivých cieľov a rozvojových aktivít PRO na základe merateľných ukazovateľov.

Inštitucionálne a organizačné parametre definuje zákon NR SR č. 369/1990 Z. z., o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Do procesu zabezpečenia realizácie jednotlivých opatrení sú zapojené štyri organizačné zložky:

Riadiacim orgánom, zodpovedným za zabezpečenie realizácie PRO, je starosta a obecné zastupiteľstvo. Riadiacim orgánom pre zabezpečenie realizácie programu je volená, resp. obcou zriadená tzv. „Rada rozvoja obce“. Orgán navrhuje, riadi a zlepšuje procesy rozvoja, s cieľom podporovať politiku a stratégiu definovanú v schválenom programovom dokumente tak, aby ním zabezpečované činnosti boli s ostatnými orgánmi koordinované a prispievali k efektívnosti a účinnosti podpory rozvoja aktivít na území obce.

Obec podľa zákona č. **539/2008**: spracúva, schvaľuje, riadi a pravidelne vyhodnocuje plnenie programu rozvoja obce, poskytuje súčinnosť pri príprave a realizácii programu VÚC v území regiónu, poskytuje súčinnosť pri príprave regionálnych operačných programov a spolupracuje pri zabezpečovaní rozvojových spoločných zámerov.

Výkonným orgánom sú poverení pracovníci. Jedná sa zároveň aj o externé firmy, ktoré budú vykonávať plnenie jednotlivých aktivít a rozvojových cieľov obce.

Finančným orgánom je hlavná účtovníčka obce. Dohliada na spracovanie všetkých dokumentov do účtovníctva a administratívy obce.

Obec každoročne vykonáva audit účtovnej závierky obce Hraničné.

Monitorovanie a hodnotenie

Program rozvoja obce je živý dokument. V záujme efektívneho a koordinovaného postupu činnosti pri realizácii programu, jeho strategických cieľov a opatrení, bude v termíne do 6 mesiacov od schválenia programu v zastupiteľstve obce zriadený monitorovací výbor, ktorého úlohou bude v pravidelných intervaloch hodnotiť zabezpečovanie programu v zmysle stanovených ukazovateľov.

Monitoring stratégie v súlade s navrhovanou organizačnou štruktúrou je zabezpečovaný na dvoch základných úrovniach. Prvou je získavanie a prvotné spracovanie informácií z terénu.

Na jednej strane je potrebné sledovať realizované a pripravované aktivity, na druhej strane ukazovatele pôsobenia a dopadov implementácie PRO na život obyvateľov v obci a jej celkový rozvoj. Tieto úlohy môžu zabezpečovať iba pracovníci aktívni priamo v teréne. Je potrebné zabezpečiť systém (skupinu pracovníkov, aktivistov) spolupracujúcich na tejto úlohe. K zabezpečeniu monitoringu je potrebné spracovať systém kritérií, ukazovateľov a metodiku monitoringu tak, aby bolo možné reálne vyhodnocovať prebiehajúce procesy. Druhou úrovňou je odborné vyhodnocovanie informácií a sledovanie plnenia cieľov a priorít. Úlohou vytvorenej pracovnej skupiny je zároveň aj spracovanie kritérií a ukazovateľov hodnotenia realizácie stratégie a metodiky jej monitoringu. Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude stálym a dlhodobým procesom, zameraným na sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov. Jeho cieľom bude získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení, zameraných na zmenu negatívneho vývoja, resp. o potrebe zmeniť ich výber alebo spôsob realizácie. Stabilizovať zásady procesu monitorovania umožní priebežná i etapovitá kontrola realizácie programu. Nevyhnutnou podmienkou monitoringu je organizačné a metodické zabezpečenie riešenia operatívnych problémov a z nich vyplývajúce zmenové riadenie. Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude obsahovať nasledovné činnosti:

- každoročné hodnotenie napĺňania cieľov stanovených v PRO
- vyhodnotenie dosiahnutých výsledkov ako popis stupňa realizovaných cieľov a opatrení
- vyhodnotenie dopadov aktivít na obec a jej rozvoj

Uvedené činnosti, uskutočnené v procese monitorovania, umožnia zhodnotiť postup v realizácii plánovaných úloh. Tento proces znamená sledovanie výstupov, financovanie jednotlivých činností, projektov alebo etáp. Monitorovanie sa uskutočňuje prostredníctvom ukazovateľov, ktoré sa vzťahujú na špecifické ciele, objasňujú stav implementácie, výsledkov a dopadov a poukazujú na dosiahnutý vývoj vo vzťahu k finančnému plánu.

Cieľom monitorovania pracovnými skupinami bude zabezpečiť konzistentné, pravdivé a pravidelné informácie o realizovaných a ukončených projektoch. Vhodným spôsobom na realizáciu monitoringu

sú kvantitatívne (merateľné) ukazovatele úspešnosti, ktoré dávajú jednoznačnú odpoveď na stupeň alebo mieru naplnenia projektu v danom časovom období. Spôsob práce pracovnej skupiny, uskutočňujúcej monitorovanie a hodnotenie, vyplynie zo samotného charakteru projektu.

Zmyslom procesu hodnotenia je sumarizovať výstupy získané monitorovaním projektov na získanie informácií o účinnosti a efektívnosti vynaložených nákladov. Tieto informácie sa transformujú do monitorovacích a hodnotiacich správ, ktoré sa prerokovávajú na zasadnutiach pracovnej skupiny.

Proces hodnotenia využíva ako svoje vstupy všetky dáta získavané v procese monitorovania. Výstupom procesu hodnotenia, resp. celého procesu monitorovania a hodnotenia, sú hodnotiace a monitorovacie správy. Hodnotenie je vykonávané pravidelne za účelom merania efektivity voči cieľom projektov. Vykonáva sa v priebehu realizácie jednotlivých projektov a taktiež po ich ukončení. Posudzuje sa hlavne vecná stránka a vzniknuté problémy. Riešenie prioritných problémov sa posudzuje s použitím kritérií voči stanoveným ukazovateľom. Hodnotenie znamená kritické a objektívne overovanie. Plní funkciu spätnej väzby. Hodnotenie sa opiera o monitorovacie činnosti, ktoré mu poskytujú nevyhnutné informácie.

Monitorovacie ukazovatele procesu implementácie programu rozvoja obce:

- vytvorenie pracovnej skupiny pre proces implementácie
- počet stretnutí pracovnej skupiny
- počet správ o implementácii PRO
- spracovanie monitorovacích ukazovateľov pre jednotlivé opatrenia
- počet informačných aktivít o realizácii programu
- úroveň a početnosť zberu informácií v teréne

Základné monitorovacie ukazovatele plnenia programu rozvoja obce:

- počet pripravených investičných aktivít
- počet zrealizovaných investičných aktivít
- objem zrealizovaných investičných aktivít
- objem získaných prostriedkov z externých zdrojov
- objem aktivizovaných vnútorných zdrojov
- miera zapojenia občanov a subjektov do aktivít programu rozvoja
- miera skvalitnenia poskytovaných služieb v obci
- počet a rozsah poskytovaných služieb v obci
- miera zvýšenia kvality a pripravenosti ľudských kapacít v obci

PROGRAM ROZVOJA OBCE HRANIČNÉ 2016 - 2020

- miera zvýšenia návštevnosti obce
- miera zviditeľnenia sa obce v regióne, v SR a EÚ
- počet a kvalita zrealizovaných občianskych aktivít
- miera skvalitnenia života obyvateľov obce

Vzor monitorovacej správy:

Monitorovacia správa					
Úroveň prvku stratégie	Opis jednotlivých prvkov stratégie	Plánovaný termín realizácie	Rozpočet obce Hraničné od do	Externé zdroje od do	Realizácia aktivít od do a plán na obdobie od do
Cieľ 1					
Opatrenie 1.1					
A. 1.1.1					

Plán monitorovania & hodnotenia:

Plán priebežných hodnotení PRO na programové obdobie 2015 - 2020		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2016	zistenie napĺňania jednotlivých cieľov.
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHSR	Uvedené v monitorovacej správe	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	V prípade potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt merateľných ukazovateľov pri návrhu na revíziu PRO
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	V prípade potreby vykonať mimoriadne hodnotenie	na základe rozhodnutia starostu/primátora, kontrolného orgánu obce/mesta, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR

5. FINANČNÁ ČASŤ

Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica

Viaczdrojové financovanie							
Priorita 1.1 Dopravná infraštruktúra	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		EÚ 	Štát 	VÚC 	Obec/mesto 	Spolu	
Opatrenie 1.1.1: Miestne komunikácie v obci							
Aktivita 1.1.1.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií a zlepšenie vzhľadu obce Hraničné	80 000					100 %	
<p>Poznámka: Program rozvoja vidieka 2014 – 2020 Opatrenie 7 – Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach</p> <p>Podopatrenie 7.2 – Podpora investícií do budovania, zlepšenia alebo rozšírenia všetkých typov malej infraštruktúry vrátane investícií do obnoviteľných zdrojov energie a úspor energie</p> <p>– aktivita 1,3</p> <p>Opatrenie Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach prispieva k zlepšeniu kvality života a podpore ekonomického rozvoja na vidieku, rešpektuje charakter krajiny a zabezpečuje vysokú úroveň ochrany životného prostredia v rámci všetkých svojich podopatrení a príslušných aktivít. Investície do zlepšovania miestnych služieb budú sprevádzané investíciami do využívania OZE. Investície v rámci opatrenia budú sprevádzané začleňovaním prvkov zelenej infraštruktúry čo bude mať pozitívny dopad na vzhľad krajiny a zlepšenie kvality životného prostredia. Ďalším pozitívnym dopadom bude kontrola súladu projektu z existujúcimi plánmi obcí, miestnymi stratégiami, Miestnou agendou 21 a pod. 272 Opatrenie tiež prispieva k uplatňovaniu horizontálnych princípov, konkrétne horizontálneho princípu trvalo udržateľný rozvoj, ako aj horizontálneho princípu rovnosť mužov a žien, nediskriminácia a prístupnosť, v rámci ktorého bude v celom PRV zabezpečená rovnosť príležitostí všetkým občanom SR.</p> <p>Výška a miera podpory: 100 % s maximálne stanoveným limitom 300 000 EUR.</p>							

Viaczdrojové financovanie							
Priorita 1.2 Vodné toky a plochy	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		EÚ 	Štát 	VÚC 	Obec/mesto 	Spolu	
Opatrenie 1.2.1: Ochrana pred povodňami							
Aktivita 1.2.1.1 Protipovodňové úpravy vodného toku	120 000	85 %	10 %		5 %	100 %	
Poznámka: Envirofond							

Viaczdrojové financovanie							
Priorita 1.3 Verejné budovy	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		EÚ 	Štát 	VÚC 	Obec/mesto 	Spolu	
Opatrenie 1.3.1: Energetická náročnosť budov							
Aktivita 1.3.1.1 Zlepšovanie miestnych základných služieb a zníženie energetickej náročnosti verejných budov	130 000					100 %	
<p>Poznámka: Program rozvoja vidieka 2014 – 2020 Opatrenie 7 – Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach</p> <p>Podopatrenie 7.4 – Podpora investícií do zriaďovania, zlepšenia alebo rozšírenia miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane služieb v oblasti voľného času a kultúry a do súvisiacej infraštruktúry</p> <p>Výška a miera podpory: 100 % s maximálne stanoveným limitom 300 000 EUR.</p> <p>Alternatívne formy financovania: Rekonštrukciu obecného úradu je možné financovať z dotačnej schémy Ministerstva financií SR</p>							

Viacdrojové financovanie							
Priorita 2.1 Šport	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		EÚ 	Štát 	VÚC 	Obec/mesto 	Spolu	
Opatrenie 2.1.1: Multifunkčné ihrisko							
Aktivita 2.1.1.1 Modernizácia viacúčelového športového ihriska	66 000					100 %	
<p>Poznámka: Program rozvoja vidieka 2014 – 2020 Opatrenie 7 – Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach</p> <p>Podopatrenie 7.4 - Podpora investícií do zriaďovania, zlepšenia alebo rozšírenia miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane služieb v oblasti voľného času a kultúry a do súvisiacej infraštruktúry</p> <p>Výška a miera podpory: 100 % s maximálne stanoveným limitom 300 000 EUR.</p> <p>Alternatívne formy financovania: Úrad vlády SR</p>							

Harmonogram realizácie jednotlivých aktivít:

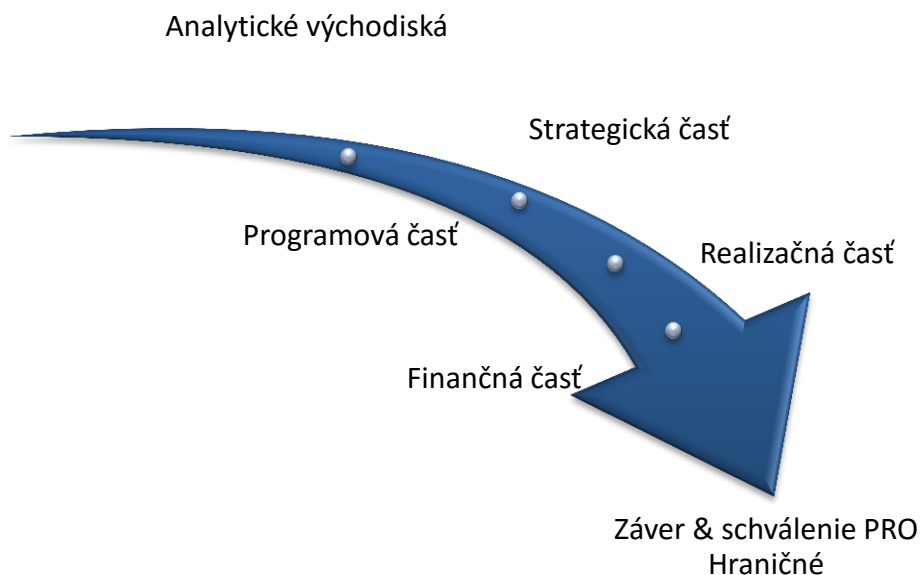
7. ZÁVER

Strategický programový dokument PRO je rozvojový dokument na úrovni obce, vyjadrujúci víziu rozvoja územia, v nadväznosti na rozvojové ciele, založenú na výsledkoch strategického plánovania.

PRO je strednodobý programový dokument vypracovaný na 5 rokov, s časovým výhľadom na 15 rokov. Tento dokument bol vypracovaný ako podporný dokument pre stanovenie prioritných rozvojových oblastí, strategických cieľov, prioritných oblastí, jednotlivých opatrení a aktivít obce. Pri spracovaní programového dokumentu sa vychádzalo z aktuálnej metodiky, uvedenej na stránke ministerstva. Nakoľko ale metodika nie je záväzným dokumentom, štruktúra dokumentu bola prispôbená potrebám obce a jej obyvateľom.

Z hľadiska štruktúry PRO je dokument rozdelený na nasledujúce časti:

- ✓ **Analytické východiská**
- ✓ **Strategická časť** – určuje hlavné ciele, priority a opatrenia potrebné pre ďalší rozvoj obce, pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky, v záujme dosiahnutia udržateľného rozvoja územia.
- ✓ **Programová časť** – definuje strategické prioritné rozvojové oblasti obce a určuje zoznam opatrení, potrebných na zabezpečenie realizácie Programu rozvoja obce.
- ✓ **Realizačná časť** – je zameraná na popis inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia. Táto časť obsahuje Akčný plán rozvoja obce.
- ✓ **Finančná časť** – obsahuje finančnú časť, ktorá definuje zabezpečenie jednotlivých aktivít a opatrení, zdroje financovania a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce.

PROGRAM ROZVOJA OBCE HRANIČNÉ 2016 - 2020

Schválený programový dokument PRO obce je otvorený dokument, ktorý povoľuje priebežné dopĺňanie nových opatrení a aktivít, potrebných pre dosiahnutie vyváženej úrovne rozvoja obce a udržateľného rozvoja. Tento dokument schvaľuje obecné zastupiteľstvo obce.

Programový dokument PRO definuje strategické rozvojové ciele, opatrenia a jednotlivé aktivity, ktoré po ich realizácii budú viesť k naplneniu vízie tohto dokumentu.

Schválenie PRO

Dokument	<ul style="list-style-type: none">- Názov: Program rozvoja obce Hraničné 2016 - 2020- Štruktúra:<ul style="list-style-type: none">• Úvod• Analytická časť• Strategická časť• Programová časť• Realizačná časť• Finančná časť• Záver PRO
Spracovanie	<ul style="list-style-type: none">- Riadiaci tím – starosta obce- Externá odborná spolupráca- Účasť verejnosti a komunikácia s verejnosťou – participatívne metódy
Schválenie	<ul style="list-style-type: none">- Schvaľuje obecné zastupiteľstvo

PRÍLOHY

Zoznam dôležitých termínov:

Aktivita – podrobná činnosť, ktorá musí byť realizovaná, aby boli dosiahnuté špecifické ciele.

Cieľ – predstavuje budúci stav, ktorý je potrebné naplniť. Je zameraný na elimináciu problémov a prekážok.

Faktory rozvoja – predstavujú existujúce alebo budúce impulzy, ktoré je potrebné vykonať aby zmiernili identifikované disparity.

Hodnotenie – predstavuje nástroj na posúdenie a zhodnotenie efektívnosti a účinnosti uplatňovania nástrojov na dosiahnutie cieľov. Je to metóda, ktorá v spojení s monitorovaním predstavuje účinný spôsob sledovania naplnenia cieľov.

Implementácia – časť projektového cyklu, v ktorom sa program/projekt realizuje do praxe.

Merateľný ukazovateľ – Veličina, ktorá pomáha pri stanovovaní ďalšej stratégie a predstavuje nástroj na meranie dosiahnutia cieľa, mobilizácie zdrojov, dosiahnutie výsledkov.

Merateľný ukazovateľ výstupu - vyjadruje okamžitý efekt aktivity sledovaný na úrovni aktivít v akčnom pláne.

Monitorovanie - pravidelná činnosť, ktorá sa zaoberá systematickým zberom, triedením, agregovaním a ukladaním relevantných informácií o sledovaných projektoch a prezentáciou výsledkov ich monitorovania pre potreby vykonávania a hodnotenia riadených procesov na projektovej a programovej úrovni. Monitorovanie je potrebné vykonávať v pravidelných intervaloch v závislosti na požiadavkách, ktoré vyplývajú z jednotlivých projektových zámerov.

NUTS – štatistická jednotka, ktorá predstavuje základ pre vymedzenie potrieb plánovania jednotlivých regiónov.

Partnerstvo – vzťah dvoch alebo viacerých subjektov, ktorí spoločným postupom naplňajú určitý cieľ, pričom nejde o vzťah nadriadenosti a podriadenosti.

Program – je koncepčný dokument, ktorý je spracovaný za dosiahnutím určitého cieľa s rešpektovaním potrieb súčasných a budúcich generácií s dôrazom na udržateľný rozvoj.

Programové obdobie – Je obdobie, na ktoré sa program spracováva. Programové obdobie môže znamenať aj horizont, na ktorý je vypísaný operačný program.

Projekt – nástroj na plnenie programu, prostredníctvom ktorého sa riešia identifikované problémy a dosahujú stanovené ciele.

Regionálny rozvoj – predstavuje súbor sociálnych, hospodárskych, kultúrnych a environmentálnych procesov a vzťahov, ktoré prebiehajú v regióne a ktoré prispievajú k zvyšovaniu jeho konkurencieschopnosti, udržateľnému hospodárskemu rozvoju, sociálnemu rozvoju a územnému rozvoju a k vyrovňovaniu hospodárskych rozdielov a sociálnych rozdielov medzi regiónmi v Slovenskej republike.

Samospráva – predstavuje samostatné riadenie vlastných záležitostí v obciach, mestách a regiónoch prostredníctvom volených zástupcov.

Stratégia – predstavuje systém usporiadaných zámerov a predpokladov vytvorených za účelom zabezpečenia rozvoja územia a zvýšenia blahobytu lokálneho obyvateľstva.

SWOT Analýza – je nástrojom strategického plánovania, v rámci ktorého sa hodnotia silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia v danom projekte. Vyjadruje súčasný stav v ktorom sa riešená homogénna jednotka nachádza a zároveň predstavuje ucelený obraz o ďalších možnostiach rozvoja.

Benchmarking – je nástrojom na porovnávanie jednotlivých aspektov v konkurenčnej homogénnej jednotke

Vízia – je želaný stav, v ktorom sa bude mesto alebo obec v budúcnosti nachádzať. Stanovuje sa na obdobie 4 – 7 rokov, s výhľadom na 15 rokov.

